

og kun paa den Betingelse, at der ved Siden af Lærerpersonalet staar et stort Antal, af Regeringen udnævnte, faste Censorer, som ikke blot bestemme de skriftlige Opgaver, men ogsaa faa en afgørende Indflydelse paa de mundtlige.

Efter Udvalgets Mening vil den her foreslaaede Ordning, i alt Fald for de fleste og de vigtigste Fags Bedkommende, sikre et mere retfærdigt Resultat, end det er muligt for nogen som helst Eksamenstkommisjon at opnaa, især hvor den hovedsagelig har at gøre med unge Mennesker, der have særlige Vanskeligheder at overvinde for at lægge deres aandelige Modenhed og Kundskaber og Færdigheder klart for Dagen under fremmede og uvante Omgivelser; og at Lærerpersonalet har nogen Indflydelse paa Eksamenresultatet, er desuden efter Udvalgets Mening ikke blot en Retfærdigheds-Foranstaltning over for Eleverne, men en af Hovedbetingelserne for, at der virkelig kan blive lagt den tilbørlige Vægt paa aandelig Modenhed og praktisk Færdighed og hele Arbejdet fremmet, ikke først og fremmest med Eksamen, men med Livet for Dje. Hele Udvalget er enig i at tillægge denne Bestemmelse den allerstørste Vægt.

Til de enkelte Paragraffer skal Udvalget bemærke følgende:

Om § 2 har det været vanskeligt at opnaa Enighed. Et Par af Medlemmerne (Kosensørn og Bjerre) kunde have ønsket bibeholdt Forslagets Bestemmelse om, at Ministeriet skulde udpege de Lærere, der kunde have Præparander til Seminariet, idet han haabede, at der ad den Vej kunde opstaa en Slags Præparandskoler, noget i Righed med dem, som man har i næsten alle andre Lande, og tillige satte den foreslaaede Bestemmelse i Forbindelse med Tanken om en eller to Mønsterskoler i hvert Provsti. I ethvert Tilfælde ønskede han bestemt, ligesom de fleste andre i Udvalget, at ogsaa de offentlige Lærere skulde have Direktionens Tilladelse til at holde Præparander, da der let kan indtræffe de Tilfælde,

at en Lærer vel ikke er saa uduelig, at man kan affædige ham, men dog paa den anden Side aldeles uskiftet til at være Vejleder for vordende Lærere. Det er jo langtfra uden Betydning, om han fra Begyndelsen af kommer ind paa flette Baner og maaste tillige uvilkaarlig paavirkes i Retning af at sætte Skolens Maal for lavt. Et Mindretal i Udvalget fandt det imidlertid alt for betænkeligt at lade enten Ministeriet eller Skoledirektionen faa Magt til efter Jorgodtbeholdende at forbyde en Lærer at have Elever, og da det maa indrømmes, at det vilde blive meget vanskeligt at trække Skellet ret, og det vel i Praxis vilde blive meget saa Lærere, man forbød at have Elever til Seminariet, har Flertallet troet det rigtigst at give efter paa dette Punkt. Fra alle Sider var man enig om at forhindre Proformaattester, ligesom man ogsaa var enig om, at det naturligvis ikke gik an at give enhver privat Lærer Lov til at have Præparander uden Hensyn til hans Kvalifikationer og Skolens Børneantal, og naar man har opgivet at optage i Loven en paatænkt Bestemmelse om at lade f. Eks. den samlede Skolekommisjon attestere Præparandattesten, har man kun gjort det under den Forudsætning, at Administrationen altid vil have Midler i Hænde til at sikre sig imod Omgaaelse af Lovens Bestemmelser.

Endringen til samme Paragrafs sidste Stykke tilfigter kun at muliggøre de sandsynligvis meget saa Tilfælde, hvor en Elev af gyldige Grunde kunde ønske at gaa fra det ene til et andet Seminarium, og Tilføjelsen om Studenter og Præliminarister kan næppe være betænkelig, naar der dog altid bliver en fast Stamme af gamle Elever i mellemste Klasse, og det vel maa antages, at de ny som Regel ere saa langt foran deres Klassekammerater i teoretisk Kundskab, at de kunne faa mere Tid tilovers til de praktiske Øvelser.

Endringerne til § 5 har der været almindelig Enighed om. Hele Udvalget anser det for rigtigst, at Eleven ikke fristes til at forlade Seminariet, og skulde en enkelt Elev være saa uheldig stillet, at han blev nødt